

Nr 453.

Av herr **Sandberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 38, angående ändring i grunderna för lån från jordbrukets maskinlånafond m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 38 angående ändring i grunderna för lån från jordbrukets maskinlånafond m. m. framlägges bl. a. förslag rörande nyodling och stenröjning med maskinella hjälpmedel.

Riksdagen begärde, med anledning av motioner 1941 utredning rörande en rationaliserad nyodlingsverksamhet med utnyttjande av maskinella hjälpmedel, i första hand för komplettering av ofullständiga jordbruk. Att så jämförelsevis lång tid förflutit, innan förslag i ärendet kunnat framläggas, torde väsentligen sammanhånga med av krigstiden orsakade förhållanden. Det är emellertid med tillfredsställelse man konstaterar, att proposition i ärendet nu föreligger. Förslaget synes också vara ägnat att kunna läggas till grund för riksdagens beslut.

Beträffande den maskinella nyodlings- och stenröjningsverksamhetens organisation innebär förslaget, att i första hand hushållningssällskapen skola komma att handhava densamma. Verksamheten kan emellertid även anförtros åt särskilda för ändamålet bildade föreningar eller åt enskild person eller enskilt företag. Man torde emellertid kunna antaga, att i de flesta fall hushållningssällskapen bliva de som komma att leda och svara för ifrågavarande verksamhet. Såsom i flera yttranden framhållits, torde emellertid den föreslagna verksamheten bliva nog så arbetskrävande och kostsam för hushållningssällskapen. Därför talar bl. a. den omständigheten att nyodling med maskinella hjälpmedel ännu i vissa avseenden befinner sig på försöksstadiet, ett förhållande som å andra sidan just talar för att hushållningssällskapen böra engagera sig i uppgiften.

Enligt norrlandskommitténs yttrande bör möjlighet finnas att vid behov bereda sällskapen compensation för deras kostnader för verksamhetens ledning. Hushållningssällskapens ombud anföra, att den maskinella verksamheten torde, åtminstone då fråga är om nyodlingsverksamhet i Norrland, kunna bliva av så stor omfattning, att hushållningssällskapen bli föranlåtna att anställa särskilda tjänstemän för verksamhetens ledning. Med hänsyn till hushållningssällskapens i regel hårt ansträngda ekonomi och till betydelsen av att verksamheten kan ledas på ett ändamålsenligt sätt, vilja ombuden därför föreslå, att särskilda statsbidrag måtte få utgå till hushållningssällskapen för bestridande av avlöning åt en för ifråga-

varande verksamhets ledning särskilt anställd tjänsteman. Liknande önskemål ha framställts från Västerbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

Departementschefen yttrar emellertid, att frågan om särskilda statsbidrag till sällskapen för det ändamål, varom nu är fråga, icke lämpligen bör nu upptagas till behandling. Det synes dock ganska nödvändigt, att denna fråga icke skjutes på en oviss framtid, utan att sällskapen redan nu kunna veta vad de hava att räkna med, då det gäller att planlägga verksamheten och beräkna de avgifter, som skola uttagas av dem som skola betjänas av maskinerna i fråga. Det måste också anses i hög grad önskvärt, att man genom att minska administrationskostnaderna, särskilt i början, kan underlätta igångsättandet av den mycket betydelsefulla verksamhet, som det här gäller.

På grund av det anförda får jag alltså yrka,

att riksdagen måtte besluta, att statsbidrag skall få utgå till hushållningssällskapen för bestridande av deras kostnader för ledningen av nyodlings- och stenröjningsverksamheten med maskinella hjälpmedel.

Stockholm den 14 februari 1945.

O. E. Sandberg.
